

jeziku. To je malo pretjerano. Isus je govorio stanovitim ljudima i sa stanovitim nekim ljudskim jezikom. Pisac nadalje (s. 132) veli za apostole, da sama riječ uskrsnuće nije za njihovu misao značila baš ništa. To jedva izgleda moguće. Stari Zavjet doduše malo govori o uskrsnuću, ali je židovski svijet po apokrifnim spisima bio dobro upućen o pojmu uskrsnuća. I još mnogo drugih sitnica.

Mauriacov pokušaj dokazuje, da se život Isusov ne da napisati bez proučavanja sv. Pisma pomoću najmodernijih radova egzegeze i njenih pomoćnih znanosti. Prije nekoliko godina napisao je austrijski svećenik dr. F. M. Willam život Isusov (*Das Leben Jesu im Lande und Volke Israel*, Herder, 1933), na sasvim drugi način. On je kroz više godina proučavao Palestinu, obišao je sva mjesta, gdje je Krist živio, proučio dobro jezik, kojim je Krist govorio, i tako se spremljen dao na pisanje. Njegovo nam djelo bez sumnje daje življega i realnijega Krista, nego Mauriacovo. Stilom možda nije tako briljantno, ali je ipak tako uspjele, da je već prevedeno na desetak različitih jezika.

Reći će možda netko, da svi ljudi nijesu željni svih onih znanstvenih podataka, što ih iznosi Willam. To može stajati. No stoji i to, da djela, koja mimoilaze one podatke, ne smiju barem ništa ustvrditi, što bi se tim podacima znanosti protivilo.

R. Schütz

O. Bauhofer: Das Geheimnis der Zeiten. Christliche Sinndeutung der Geschichte. 8°, 116 Seiten. München (Kösel — Pustet) 1935. RM 3.—.

Bauhofer je poznat po svojoj knjizi »Das Metareligiöse« (Leipzig 1930), koju je napisao još kao protestant. Kao katolik izdao je dosad »Einheit und Glaube« (Einsiedeln 1935) i ovo djelo. — Bauhofer raspolaže privlačivom dikcijom, ali ponekad odveć smjelo stvara nove oblike. Obzirom na sadržaj ova knjiga nije jedinstvena cjelina. Naslovu odgovara zapravo samo prvi dio (o smislu povijesti), dok drugi (o Isusu Kristu) i treći (o junaku i svecu) dio nemaju ni nužne ni jasne veze s prvim. Ali se opet ne može reći da između pojedinih dijelova nema stvarnih dodirnih tačaka. Pojedini su dijelovi nastali u različitim zgodama, a pisac je tek naknadno nastojao da im dâ jedan zajednički okvir. Osnovna je tendencija piščeva sa stajališta i u duhu »egzistencijalnog« mišljenja tumačiti metafizički smisao povijesti i povijesnosti kao »pravu tajnu«, koja nije čisto profano zbivanje u zemaljskom prostoru, nego u izvjesnom smislu sakralno zbivanje u božanskoj perspektivi. Pisac pritom ponavlja neke misli koje je već iznio u svojoj »kritičkoj filozofiji religije« (*Das Metareligiöse*), te se stvarno u mnogom pogledu vraća na misli sv. Augustina. Njegovo je tumačenje više teologija nego metafizika povijesti.

Dr. Vilim Keilbach

1. **H. Jone: Für Ferdinand Ebner.** Stimmen der Freunde. 56 Seiten. Regensburg (Verlag Friedrich Pustet) 1935. Mk. 0.50.

2. **F. Ebner: Wort und Liebe.** 291 Seiten. Regensburg (Verlag Friedrich Pustet) 1935. Mk. 4.80.

3. **Th. Steinbüchel: Der Umbruch des Denkens.** Die Frage nach der christlichen Existenz erläutert an Ferdinand Ebners Menschdeutung. 182 Seiten. Regensburg (Verlag Friedrich Pustet) 1936. Mk. 3.80.